

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Психологічні особливості дітей з особливими потребами»
для студентів освітнього рівня «Магістр»
спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)»
факультету педагогіки та психології

2020-2021 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	«ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ»
Організація навчання	<p><u>День тижня та час навчання за розкладом:</u> П'ятниця, 14.00–15.30</p> <p><u>Викладачі та їх контакти:</u> ст. викладач Челнокова М.С. м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх, аудиторія 14–3; тел. (044) 486–41–40; ел. адреса kmbvoogz@gmail.com</p> <p><u>Графік роботи викладача:</u> Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00</p>
Актуальність навчальної дисципліни	<p>Актуальність дисципліни «Психологічні особливості дітей з особливими потребами» полягає у тому, що допомагає студентам оволодіти новими фаховими компетентностями, спрямованими на розуміння психологічних особливостей дітей з особливими потребами. Кожен з нас знає, право на освіту ж у кожного громадянина нашої держави, але, на жаль, не всі розуміють, що діти з особливими освітніми потребами мають право не тільки на освіту, але і на розвиток своєї особистості, повагу, працю, вибір майбутньої професії, працю тощо. Дана дисципліна допомагає майбутнім педагогам не тільки здобути знання, щодо особливостей навчання та розвитку дітей з особливими потребами, але і усвідомити, що для повноцінного життя суспільства потрібно залучати усіх його громадян та дати змогу дітям з особливими освітніми потребами можливість максимальної самореалізації та отримати професію в майбутньому.</p> <p>Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), повинні опанувати теоретичні знання та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Психологічні особливості дітей з особливими потребами».</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>«Психологічні особливості дітей з особливими потребами» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), освітнього рівня «Магістр». Дисципліна вивчається протягом II року навчання (третій семестр) й передбачає опанування 3 кредитів ECTS (90 годин). Тижневе навантаження складає 8 год, в тому числі – 2 год. аудиторні заняття та 6 годин – самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є залік.</p>

Мета та завдання навчальної дисципліни	Ознайомити студентів з особливостями роботи з дітьми з особливими потребами, їх соціалізацією, специфікою навчання, реабілітацією та корекцією; навчити методам та засобам педагогічної корекції та психокорекції у роботі з дітьми з особливими потребами.
Міждисциплінарні зв'язки	«Педагогіка», «Психологія», «Фізична реабілітація», «Фізіологія людини».
Методи навчання	Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проект, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.
Очікувані результати навчання	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • базові поняття дисципліни; • специфіку порушень психофізичного розвитку; • особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами; • суть інклюзивної освіти, принципи її впровадження в Україні; • основні положення законодавчої бази України щодо навчання дітей з психофізичними порушеннями» • особливості соціалізації дітей з особливими потребами; • суть психолого-педагогічної корекційно-реабілітаційної роботи; • особливості проведення психолого-педагогічної реабілітації; • основи психокорекційної психології; • види та особливості складання психокорекційних програм для дітей з особливими освітніми потребами; <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняти симптоми різних психофізичних порушень розвитку; • формулювати поради у вихованні та соціалізації дітей з порушеннями психофізичного розвитку; • працювати з нормативно-правовими джерелами в галузі інклюзивної освіти; • схарактеризувати сучасний стан інклюзивної освіти в Україні та в країнах Європи; • проводити та правильно підбирати вправи та методи роботи з дітьми, в залежності від їх порушення у розвитку; • охарактеризувати особливості психолого-педагогічної реабілітації дітей, з урахуванням їх порушень у розвитку; • пояснити особливості процесу психологічної, педагогічної та соціальної реабілітації; • складати психологічні реабілітаційні програми; • складати та аналізувати психокорекційну програму; • заповнювати психолого-педагогічну характеристику дитини з особливими освітніми потребами. <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися; • здатність та готовність до проведення бібліографічної та інформаційно-пошукової роботи;

	<ul style="list-style-type: none"> • здатність та готовність до проведення бібліографічної та інформаційно-пошукової роботи; • здатність та готовність до оволодіння культурою наукового мислення, узагальнення, аналізом та синтезом фактів та теоретичних положень; • здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; • здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • володіння базовими уявленнями про осіб з порушеннями психофізичного розвитку, які є суб'єктами інклюзивної освіти; • володіння сучасними уявленнями про принципи державної політики у сфері інклюзивної освіти, шляхи вирішення актуальних проблем; • інклюзивної освіти; • здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно дітей з особливими потребами; • володіння сучасними уявленнями про реабілітацію, принципи організації та механізми практичної роботи з дітьми з особливими потребами; • розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційних; • освітніх послуг в інклюзивному середовищі.
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u> Тема 1. Діти з особливими освітніми потребами Тема 2. Гуманізація школи в Україні</p> <p><u>Практична підготовка:</u> Тема 3. Особливості роботи з дітьми із психофізичними вадами Тема 4. Психолого-педагогічна реабілітація та соціалізація дітей із психофізичними вадами Тема 5. Психологічна корекція дітей з психофізичними порушеннями розвитку</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u> Розроблення індивідуальних навчально-дослідних проектів.</p>
<p>Навчальні ресурси</p>	<p>Основні літературні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с 2. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. – 205 с. 3. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з

- дітьми з особливими освітніми потребами : навчальний посібник – Р.,2016 – 104с.
- Нижник Л., Сагірова О. Допомога дітям з особливими потребами. — К.: Шкільний світ, 2004
4. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч. посібник – К.:Вища шк., 1994.- 143 с.
5. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка. / І.Л. Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007.– 328 с.

Додаткові літературні джерела

1. Бугайова І. Соціалізація дітей із проблемами розвитку // Дефектолог. — 2007. — № 5.
2. Ворошук О. Реабілітація дітей із функціональними обмеженнями засобами мистецтва // Соціальний педагог. — 2008. — № 9.
3. Григор'єв А. Проблема взаємин у родинах, де є діти з аномаліями розвитку // Дефектологія. - 2004. - № 1.
4. Грицюк Н., Гуцал Л. Діти з порушенням психофізичного розвитку: поради батькам // Де-фектолог. — 2008. — № 12.
5. Засенко В.В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами / Кроки до демократичної освіти:- 2002. - №1. – С 34.
- Любашенко Т. Корекційна робота у школі-інтернаті: соціально-психологічний аспект //Де-фектолог. — 2008. — № 11
6. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – С. 40-62.
7. Основи інклюзивної освіти: [навч.-метод. посіб.] / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К. «А.С.К.», 2012. – С. 6-21.
8. Токіна Л. Організація психологічного супроводу дітей із відхиленнями у розвитку // Дефектолог. —2007. — № 12.

Електронні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: <https://www.who.int/countries/ukr/ru/>
2. Европейская база даних «Здоровье для всех» – Шлях доступу: www.euro.who.int/ru/home
3. Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: <https://moz.gov.ua/article/statistic/centr-medichnoi-statistiki-moz-ukraini>
4. Human Visualization Platform in interactive 3D. URL: <https://human.biodigital.com>
5. <http://zakon.rada>
6. <http://www.moz.gov.ua>
7. <http://osvita.ua>

<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття; • У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (екзамену); • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.
<p>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів, а саме: відповідь студента на лабораторному/практичному занятті (загальний семестровий рейтинг 100 балів): захист лабораторної (практичної) роботи (загальний семестровий рейтинг 60 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 40 балів), екзаменаційна оцінка (рейтинг 100 балів). Коефіцієнт перерахунку 1/3.</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100.</p>